ESPIRITUALITAT

28 DIES PER PREPARAR NADAL

DESEMBRE 2021 • CÀPSULES PER AL TREBALL DE L'ESPIRITUALITAT • CAP. 06

FUNDACIÓ PERE TARRÉS

MOVIMENT DE CENTRES D'ESPLAI CRISTIANS CATALANS

Àmbit d'Animació de la Fe

INTRODUCCIÓ

Des de l'Àmbit de l'Animació de la Fe del MCECC s'ofereix als monitors i monitores dels Centres i Clubs d'Esplai una sèrie de càpsules periòdiques per al treball de l'espiritualitat. La feina feta queda emmarcada en l'acció PM1. Acompanyar els monitors i monitores del Moviment en el creixement personal i espiritual del Pla d'Accions 2021.

A poc a poc l'any es va acabant, ja arriba l'últim mes de l'any i amb ell l'època que molta gent espera, les festes de Nadal. Potser hi ha gent que l'espera perquè té l'esperança de rebre molts regals, persones que volen que arribi per retrobar-se amb familiars que fa molts mesos que no veu i d'altres que esperen l'arribada de Nadal perquè amb ell celebrem el naixement de Jesús.

I com és aquesta espera? Són dies d'esperança que moltes persones viuen a través de propòsits al llarg del temps d'Advent.

CREIXEMENT ESPIRITUAL

COM FUNCIONEN LES CÀPSULES?

Les càpsules consten d'un total de tres parts:

1. Visualització d'un vídeo. El vídeo és una introducció a la temàtica i alhora un contingut un xic més teòric que prepara per a la posterior reflexió.
2. Reflexió individual i amb l'equip. Es proposa un primer moment de reflexió individual seguit d'un moment de compartir amb l'equip de monitors i monitores del centre o club d'esplai i, si sorgeix, generar un debat.
3. Compartició de les reflexions i dubtes. Com a monitors i monitores ens enriquim compartint amb altres persones, per fer-ho més enllà de l'equip us oferim una eina que esperem us resulti interessant i útil.

Si algú vol aprofundir més en la temàtica també tindrà una o diverses propostes per poder fer-ho.

ESCOLTEM ALS ESSENCIALS

PART 1. EL VÍDEO

Abans de la visualització del vídeo es recomana situar-se en un espai sense distraccions i dedicar-li un temps.

Accedeix al vídeo aquí.
Veiem persones que s'entrenen i es preparen per competicions, persones que estudien per exàmens, persones que es preparen per a alguna data especial... segur que vosaltres quan arriba l'època d'exàmens també us prepareu, no? O quan heu de preparar activitats d'esplai també li dediqueu força temps. Però... us prepareu per a l'època de Nadal? Li dediqueu temps? Com ho feu?

REFLEXIÓ INDIVIDUAL I AMB L'EQUIP

Reflexió individual:

Us proposem accedir, cada dia, de manera individual, al següent enllaç. En ell trobareu un calendari amb 28 propostes per realitzar al llarg d'aquest temps d'Advent.

Accedeix al calendari d'Advent

Dediqueu cada dia una estona a cada una de les propostes, bé sigui dur a terme una acció, llegir alguna lectura per reflexionar, etc.

Reflexió grupal:

Cada divendres, dissabte o diumenge, quan us trobeu a l'esplai, compartiu què heu anat fent al llarg de la setmana relacionat amb el calendari d'Advent. Poseu en comú quines accions heu dut a terme, quines reflexions heu fet, què heu après, etc. Animeu-vos entre vosaltres a seguir creixent.

PART 3: COMPARTIR REFLEXIONS

Fem créixer la càpsula formativa?

A través del canal de Telegram de les càpsules, us animem a compartir una bona notícia que heu rebut aquests dies d'espera i esperança. O bé podeu compartir una reflexió a partir de les propostes del calendari.

Enriquim-nos amb les aportacions de cada Centre o Club d'Esplai del MCECC!

Accedeix al canal de Telegram aquí.

APROFUNDIMENT

Treballem el text de l'Evangeli de Mateu sobre l'Anunciació de Maria. És un text àmpliament conegut però poques vegades posat en context o llegit amb profunditat.

T'hi atreveixes?

26 El sisè mes, Déu envià l'àngel Gabriel en un poble de Galilea anomenat Natzaret, 27 a una noia verge, unida per acord matrimonial amb un home que es deia Josep i era descendent de David. La noia es deia Maria. 28 L'àngel entrà a trobar-la i li digué:

--Déu te guard, plena de la gràcia del Senyor! Ell és amb tu.

29 Ella es va torbar en sentir aquestes paraules i pensava per què la saludava així. 30 L'àngel li digué:

--No tinguis por, Maria. Déu t'ha concedit la seva gràcia. 31 Tindràs un fill i li posaràs el nom de Jesús. 32 Serà gran i l'anomenaran Fill de l'Altíssim. El Senyor Déu li donarà el tron de David, el seu pare. 33 Regnarà per sempre sobre el poble de Jacob, i el seu regnat no tindrà fi.

34 Maria preguntà a l'àngel:

--Com podrà ser això, si jo sóc verge?

35 L'àngel li respongué:

--L'Esperit Sant vindrà sobre teu i el poder de l'Altíssim et cobrirà amb la seva ombra; per això el fruit que naixerà serà sant i l'anomenaran Fill de Déu. 36 També Elisabet, la teva parenta, ha concebut un fill a les seves velleses; ella, que era tinguda per estèril, ja es troba al sisè mes, 37 perquè per a Déu no hi ha res impossible.

38 Maria va dir:

--Sóc l'esclava del Senyor: que es compleixin en mi les teves paraules.

I l'àngel es va retirar.

Mateu 18,1-5.10

APROFUNDIMENT

Una vegada llegits, us plantegem una sèrie de preguntes i escrits per reflexionar sobre la figura de Jesús i com va esdevenir un referent en com hem d'acompanyar i cuidar dels nostres infants.

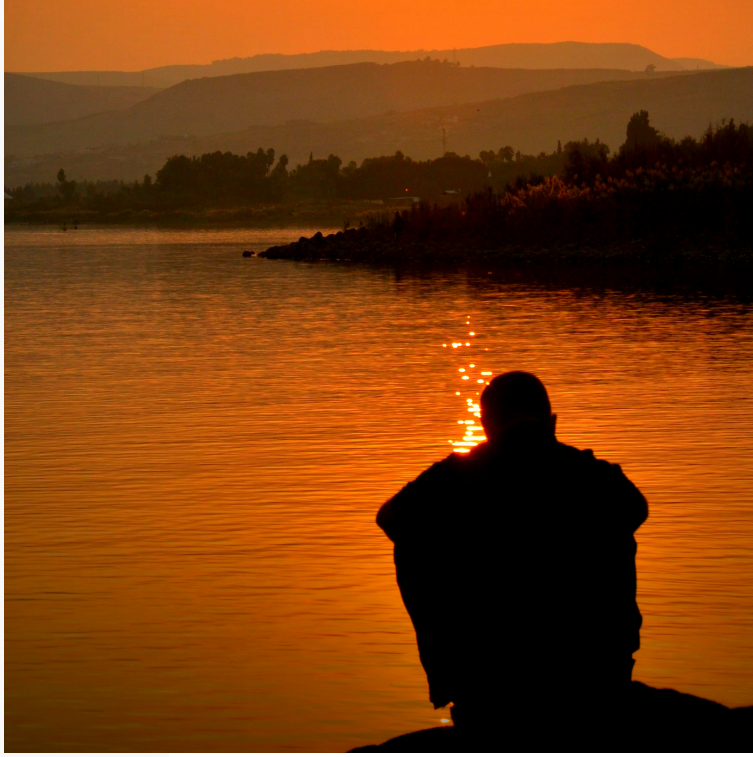

EN MARIA DESCOBRIM ALLÒ QUE SOM: PORTADORS DE DÉU DINS NOSTRE

És molt difícil superar els prejudicis que han durat segles i que han anat modelant i creant una forma d'entendre la religió molt concreta. Aquest text és un bon exemple per trencar amb models mentals i dogmàtics i intentar entendre el profund misteri de l'experiència de Déu en les nostres vides.

1. Context personal: què en sabem de Maria?
De la història de Maria en sabem molt poc, però d'una cosa estem segurs: Jesús va tenir una mare. Ens l'hem d'imaginar d'una gran "normalitat" per poder arribar a descobrir la grandesa de la seva figura. Si estem constantment afegint elements prodigiosos i gairebé màgics, estem desdibuixant la seva força i capacitat per viure el moment que li tocava. Si fonamentem tota la seva potencialitat en els privilegis que representa que li ha "col·locat Déu" o que li hem atribuït nosaltres durant segles, estem minimitzant el seu veritable ser.

1.1 Mite o realitat?
Primer de tot, cal contextualitzar aquest text i remarcar el seu caràcter mitològic. Els relats del naixement de Jesús només els trobem en els evangelis de Mateu i Lluc. Això ha dut als especialistes a pensar que són relats afegits posteriorment per donar una explicació de la infantesa de Jesús. Cal tenir en compte que l'autor ens està oferint un text emmarcat i entès des de la referència a l'Antic Testament. L'evangelista agafa com a referència el text de la creació del Gènesi. La voluntat de fer néixer Jesús des de Déu mateix és inspirat per textos mítics amb els quals es vol mantenir una continuïtat.

APROFUNDIMENT

En dir “mític” no vol dir que sigui “mentida”. Aquest és un primer error a superar. El mite és un relat que intenta desvetllar una veritat radical que afecta a tota la humanitat i que no es pot explicar a través de discursos científics. Cal ser interpretat. Dir que els relats són mítics no devalua el seu contingut, sinó tot el contrari, ens obliguem a fer l’esforç de descobrir el significat profund i vital.

1.2 Context Social: la dona a l’Israel segle I aC

La posició social de la dona en temps de Maria era de pura invisibilitat. Les dones estaven sotmeses a la voluntat dels seus pares, en primer lloc, i del marit, després. No tenien veu ni vot. Eren juntament amb els infants, els malalts i els pobres els últims de l’escala social. Partint d’aquest esquema i context cultural el que se’ns explica sobre les accions que va dur a terme Maria són extraordinàries i revolucionàries.

En primer lloc, cal treure’ns del cap la idea que hi ha un Déu que organitza la vida dels altres o que manipula la voluntat humana com una eina a disposar per exercir un objectiu concret. És de radical importància, entendre Déu com aquella dimensió més profunda de la persona, a través de la qual hi podem crear una relació més o menys propera. Maria, en aquest cas, era una persona summament espiritual i amb una gran obertura cap a aquesta profunditat i transcendència. És des d’aquest punt, des del qual podem parlar d’una “invitació” de Déu cap a Maria. S’expressa amb aquest vocabulari, perquè és el nostre, l’humà i, per tant, tot i la irreductibilitat de l’experiència de Déu, ens és necessari posar-hi paraules.

APROFUNDIMENT

2. Interpretació del llenguatge simbòlic i religiós

Simbòlicament, sempre s'utilitzen expressions com "Déu va dir", "Déu es va anunciar", també es fan servir àngels per significar aquest "desvetllament o descobriment de l'espiritualitat cap algú". Ara bé, no hem de caure en la personificació de pensar que algú està fent aquests actes de forma física i evident. Són metàfores i diferents noms del que podem anomenar: intuïció espiritual o experiència religiosa. Seguint aquesta línia de pensament, podem dir que Déu interpel·la els nostres cors de forma summament respectuosa amb una dignitat plena. Així ho va percebre Maria i va actuar lliurement i per voluntat pròpia.

- Les paraules de Maria "com podrà ser això, si jo sóc verge" han suscitat tota mena de debats. En primer lloc, cal matisar que és una paraula grega moltes vegades referida per a dir "jove" o "de cor pur", és a dir, són unes categories d'una època que cal saber interpretar avui en dia per veure què ens diuen sobre Déu (no sobre la biologia o el pecat, com tantes vegades s'hi ha fet referència al llarg de la tradició).

- Dir: "sóc l'esclava del senyor que es compleixen en mi les teves paraules" només es pot entendre d'una forma poètica per dir "si a la vida". Dir sí a estar disposada a viure en plenitud en tot moment en qualsevol circumstància. Dir sí, de cor, no per compromís, ni per estar fent un favor a algú, ni per respondre a un poder superior. Dir sí, perquè hi ha confiança, una confiança molt íntima que apareix en forma d'amor absolut. Tenir aquesta capacitat d'acollida i obertura, però, és el que se'ns fa més difícil a les persones perquè generalment estem massa preocupades pels nostres problemes, situacions, pensaments... i ens costa "buidar-nos" en el millor sentit de la paraula.

APROFUNDIMENT

El tema de la maternitat també és important de contextualitzar. En aquella època la família ho era tot, eren els qui t'ajudaven a la feina i era considerat una benedicció tenir fills per seguir el llinatge (el tema de la descendència a través de la sang es troba en totes les tradicions antigues). Les dones que no podien tenir fills (no els hi passava pel cap pensar que eren els homes qui podrien ser estèrils) eren mal vistes i interpretaven que era una maledicció divina per algun pecat comès, això ho trobem sobretot a l'Antic Testament. És en aquest llibre on se'ns presenta en diverses ocasions els "miracles" de naixements per part de mares estèrils, com un miracle de Déu com ara: Isaac (Gènesis 18,9-14), Samsó (Jutges 13,1-7), Samuel (1 Samuel 1,1-18) Però, cal recordar una vegada més que estem davant de textos espirituals, com s'ha dit anteriorment caure en aquestes metàfores i agafar-les al peu de la lletra ens fa perdre el significat profund que hi ha en un text com el que treballem aquí.

Per tant, cal entendre els conceptes com els de "virginitat" o "immaculada" com aquella referència més fonda cap a una llibertat que no ha estat manipulada ni atacada. Quan pensem en una platja o un bosc verge, què ens ve al cap? Doncs precisament allò que no ha estat arrabassat, atacat o sotmès. I és precisament aquesta significació la que es vol aproximar més a la naturalesa del viure en profunditat. Maria va ser aquella persona que estava perfectament alineada amb el seu centre, amb el seu ser i, per tant, parlant en termes de la psicologia moderna podríem dir que "tenia un gran buidament d'ego". D'aquí podem entendre perfectament que el seu fill fos com fos. Maria és capaç d'engendrar, més enllà d'un embrió, una profunda espiritualitat.

APROFUNDIMENT

3. Actitud de Maria: alliberadora i revolucionària

Aquest text ens està parlant de la capacitat humana que tenim tots i totes per acollir allò que va més enllà i que a la vegada és el més profund de nosaltres. Ens està oferint la possibilitat de viure de forma lliure i plena. Engendrant tots l'esperit en nosaltres. Aquí rau la clau i el fonament d'aquest preciós text: allò que va fer Maria és el que podem arribar a fer tots i totes. I òbviament, estem d'una experiència més enllà de la biològica, l'experiència de Déu, espiritual, mística o com cadascú vulgui anomenar.

El que fa Maria, és allò que totes les persones hauríem de fer: situar-nos en confiança davant la vida i això implica desvincular-se de qualsevol lligam que oprimeixi a la persona. Entendre la vida, com una vida plena en tots i cadascú de nosaltres. Maria se sap plena, se sap lliure, i sap que el que està fent (decidint per allà mateixa) no és el més habitual en una dona de la seva època. Déu no actúa de forma invasiva, sinó que es fa present en el silenci dels nostres cors i l'únic que demana és ser acollit com ens explica aquest text.

Com diu Berta Meneses: "les nostres eleccions, el nostre servei, ha de néixer d'una autèntica voluntat lliure i compromesa que suposa un grau de llibertat immensa, perquè la llibertat és la capacitat de poder seguir comprometent-nos encara que sigui en contextos inesperats." En aquest sentit, l'experiència de Maria és un clar model de llibertat humana.
Viure la realitat de Déu en nosaltres és el punt de partida de l'Evangeli i el que es farà també explícit al llarg de la vida de Jesús. Déu no té privilegis ni excepcions amb ningú. El que ens fa present el text ens involucra a tots i cadascú de nosaltres. Maria des de la seva condició, pronuncia unes paraules que evoquen els perills de la seva època i de pas els denuncia: patriarcat, possessió, poder i propietat. Res de tot això està al cor de Maria.

APROFUNDIMENT

Possibles preguntes per reflexionar:

1. Després de llegir el comentari del text de l'evangeli què t'ha cridat l'atenció? Quins conceptes t'han ressonat més en la teva vida?
2. Creus que tenies una imatge diferent de Maria? Quina era? Com la veus ara?
3. Penses que algunes de les problemàtiques que hi ha indirectament en el text encara són presents en la nostra societat? Quines?
4. Pensa en una de les experiències més inesperades de la teva vida. Com l'has viscut? Com t'hagués agradat viure-la?
5. Quines coses creus que fan "créixer l'experiència de Déu" en la teva vida?

BIBLIOGRAFIA

Consulta les fonts utilitzades per elaborar aquest recurs:

- Forcades, Teresa. “Las palabras de Maria de Nazaret: esbozo de una mariologia crítica”. Revista Iglesia Viva nª 280 pag 268-276, 2019
- Meneses Berta, “Maria, vacío y plenitud”. Revista Iglesia Viva nº 280 pag. 109-116, 2019
- Domènech, Concepció. “Maria, la llave de la plenitud humana”. Revista Iglesia Viva nº 280 pag. 117-124, 2019
- Castillo, Jose Maria. “La religión de Jesús”. Editorial Desclée De Brouwer, 2021
- Rodríguez, Marcos. “A la fuente cada dia. Comentarios al evangelio para todos los días”. Ediciones Fe Adulta, 2019
- María y José Ignacio López Vigil, Otro Dios es possible.

FUNDACIÓ
PERE TARRÉS

MOVIMENT DE CENTRES D'ESPLAI CRISTIANS CATALANS

facebook.com/MCECC @esplaisMCECC @esplaisMCECC @esplaisMCECC

FUNDACIÓ PERE TARRÉS · FUNDACIÓ VERGE BLANCA · FUNDACIÓ SANTA MARIA DE SIURANA · FUNDACIÓ CROERA · LEMA · FUNDACIÓ ESPLAI GIRONA Mare de Déu del Mont